

SEPA

progrese, provocări, oportunități

SEPA nu e un subiect nou, dar foarte actual: respectiva temă preocupă pe mai departe spațiul european și din ce în ce mai mult chiar și mediul de afaceri din țara noastră. Să recapitulăm pe scurt cum se definește și ce beneficii aduce Zona Unică de Plăți – Single Euro Payment Area (SEPA): o zonă unică în care nu vor exista diferențe între plățile naționale și transfontaliere, o consolidare a industriei de plăți și instrumente standardizate de plată în euro, reducerea timpilor de decontare și a costului transferului de fonduri, noi standarde tehnice și reguli de procesare, o creștere a competitivității la nivel european, o stimulare a concurenței și inovației.

► Daniel DRĂGAN

Care este stadiul implementării SEPA la nivel european și în România? Care sunt progresele realizate? Dar perspectivele? Cum va arăta viitorul infrastructurii naționale de plăți în noul context? Cum poate sprijini sectorul public implementarea SEPA? Care este rolul autorităților europene, naționale și al organismelor de reglementare? Care sunt implicațiile SEPA asupra clienților sistemului bancar? Cum poate fi îmbunătățită comunicarea între sistemul bancar și beneficiarii sistemului SEPA?

Acestea sunt câteva din întrebările la care Finmedia și-a propus să găsească un răspuns, prin organizarea celei de-a treia ediții a unei conferințe dedicate SEPA și Directivei Serviciilor de Plăți, eveniment ce a avut loc în data de 18 noiembrie, la hotel Royal. Organizată cu sprijinul Asociației Române a Băncilor și a partenerului TransFonD, conferința a constituit un prilej de analiză și dezbateră, reunind într-un cadru dinamic reprezentanți din: Banca Națională a României, Trezoreria Ministerului Finanțelor Publice, instituții de credit, procesatori de carduri, agenții de plăți, furnizori de servicii IT și de consultanță în domeniul plăților. Audiența a fost reprezentată de companii direct implicate în proiectul SEPA și corporații, clienți ai sistemului bancar, care au început să conștientizeze că principalii beneficiari ai schemelor SEPA sunt chiar ei, consumatorii.

■ Noi scheme lansate

SEPA Credit Transfer (SCT), primul instrument SEPA la nivel european, a fost lansat în ianuarie 2008, iar 4.465 de bănci au aderat la schema SCT. În octombrie 2009 au fost anunțată lansarea, începând cu data de 2 noiembrie 2009, a celor două scheme de debitare directă în euro – SEPA Core DD și SEPA B2B DD.

Rodica Tuchilă, consilier principal ARB, a subliniat că 19 instituții de credit din România, prin care se derulează 90% din volumul total de plăți în euro, au aderat la SCT. Nivelul plăților a fost de 6,34% în primul semestru al lui 2009. Constantin Rotaru, consilier principal ARB și membru în Grupul de lucru al EPC pentru scheme de plăți, consideră instrumentele sigure, cu costuri reduse și viteză mare de circulație a informației de plată. Transpunerea Directivei Serviciilor de Plăți va implica la nivelul băncilor costuri mari pentru modificarea sistemelor informatice, actualizarea normelor și posibile reduceri ale veniturilor generate

de plățile naționale și externe, a subliniat Cristian Nae, director în cadrul CEC Bank, punctând ca principal avantaj creșterea utilizării serviciilor electronice de către clienți. Pe lângă cele trei scheme SEPA lansate, se pregătește dezvoltarea standardelor pentru plățile pe telefonul mobil și pe internet, cu atât mai mult cu cât ponderea utilizării unor astfel de servicii se află pe un trend crescător la nivel european.

Banca Națională a României își va păstra strict rolul de supraveghetor al aranjamentelor de plată, iar industria bancară trebuie să se autogouverneze în ceea ce privește plățile și transferurile de fonduri. Răzvan Vartolomei, director adjunct Direcția Plăți în cadrul BNR, a subliniat că „la 1 noiembrie 2010, toate țările care utilizează moneda unică europeană sunt obligate să adere la SEPA”.

■ Inovație și calitate în sectorul public

„Creșterea încrederii consumatorilor în serviciile oferite de administrația publică și cooperarea cu mediul de afaceri” reprezintă provocarea SEPA din punctul de vedere al lui Laurențiu Andrei, director general al Trezoreriei Statului. La nivelul UE, sectorul public realizează mai mult de 50% din PIB, fiind un actor economic fundamental. Cu o pondere de 20% din plățile naționale, sectorul public acționează ca un motor în dezvoltarea infrastructurii pieței financiare românești, participând activ la consolidarea economiei reale. Proiectul care vizează consolidarea conturilor locale în contul trezoreriei centrale, în timp real, va fi finalizat în primăvara anului 2010. Consolidarea va permite redistribuirea optimă a fondurilor disponibile în funcție de nevoile existente. În 2007, Trezoreria Statului a implementat, în premieră la nivelul UE, un sistem propriu de decontări electronice, unde băncile centrale asigură aceste servicii pentru trezorerii. Pentru viitor se dorește extinderea acestui sistem prin crearea unei infrastructuri de business.

■ România, sub media europeană la cardurile conforme sistemului SEPA

„Din perspectiva posesorilor de carduri, SEPA înseamnă efectuarea de plăți și retragerea de numerar în aceleași condiții în tot spațiul SEPA. România se află mult sub media europeană în ceea ce privește ponderea cardurilor echipate cu cip, alinate deci standardelor EMV”, a

subliniat Adrian Apolzan, director în cadrul ING România și membru în Grupul de lucru al EPC pentru carduri. În condițiile unei medii europene de 70% pe total carduri conforme SEPA, în România, la finele lui septembrie 2009, din totalul de 10,6 milioane carduri de debit, numai 19,26% erau convertite EMV, respectiv 18,99% din cele 1,5 milioane carduri de credit. În schimb, țara noastră este în media europeană la nivelul POS-urilor și ATM-urilor conforme standardelor SEPA. „Provocarea SEPA constă în tranziția spre o piață integrată într-un mod armonios, cu păstrarea eficienței și a costurilor reduse”, a mai adăugat Adrian Apolzan.

■ Implementarea infrastructurii de plată SEPA în România

SEPA este deja o realitate în România, existând bănci înregistrate la EPC ca fiind capabile de a primi și transmite mesaje de plată SEPA, însă nu există o infrastructură de plăți națională pentru procesarea/decontarea plăților în euro. TransFonD, operatorul sistemului de plăți interbancare SENT, va implementa infrastructura SEPA înainte de adoptarea euro în România. Procesul a fost demarat deja, iar primul pas spre SEPA îl va constitui adoptarea standardelor SEPA (Credit Transfer și Direct Debit) în sistemul SENT, pentru plățile în lei, care va fi finalizată în 2010. Întrucât nu toate băncile doresc să adopte aceste standarde în același timp, sistemul va trebui să acomodeze procesarea a două standarde de mesaje de plată și să asigure și conversia mesajelor primite de sistem conform opțiunii băncii destinatar, ceea

ce dă complexitate proiectului. Sistemul rezultat va procesa plăți în lei și în euro, conform schemelor SEPA. Comisiunile clienților vor fi reduse odată cu trecerea la euro, creșterea volumului plăților în euro și a competiției. „Până atunci, schemele SEPA vor aduce consumatorului de plăți certitudinea privind executarea plăților în euro conform schemei reglementate de EPC, ceea ce reprezintă foarte mult oricum”, a punctat Ionel Dumitru, șef Serviciu Operare SENT TransFonD.

„Singura cale de realizare a armonizării intereselor celor care distribuie și ale celor care achiziționează servicii sau produse financiare este transparența totală a informațiilor legate de acest proiect și integrarea în grupurile de lucru a celor mai buni specialiști disponibili”, a subliniat Sorin Guiman, director general al companiei Business Information Systems (BIS). Referitor la viitorul SEPA, reprezentantul BIS a evidențiat obligativitatea convergenței monetare și a mecanismelor de decontare și compensare în vederea păstrării unei poziții competitive a afacerilor românești.

Introducerea reglementărilor Zonei Unice de Plăți va impune o creștere a transparenței în comunicare a instituțiilor de credit, o stimulare a competitivității și inovației și o reducere a timpilor de decontare. SEPA va conduce la liberalizarea furnizării de servicii de plăți, astfel furnizorii vor putea fi bănci, instituții e-money sau „payment institutions”. Principalul avantaj pentru companii și pentru populație este posibilitatea transferului de fonduri în euro în spațiul euro utilizând aceleași instrumente în aceleași condiții ca în cazul unei plăți locale.

